

WERKGROEP IOC: VERSLAG 28/11/2024

Deelnemers: Stijn C. (Waregem), Fran D.P. (Zottegem), Evi D. (Hasselt), Karen D. (Antwerpen), Dirk D. (Hasselt), Katrien G. (Gent), Joris G. (Turnhout), Els L. (Gent), Daphné L. (Leuven), Sandra M. (Duffel en regiobibliotheek Rivierenland), Catherine M. (Brugge), Yasmien P. (Brugge), Martine V.A. (Muntpunt Brussel), Kevin V. (Gent), Matthias Z. (Koksijde), Thaïs M. (Cultuurconnect), Marjan H. (Cultuurconnect, verslag)

Verontschuldigd: Anna A. (Leuven), Juul B. (Leuven), Katrien H. (Cultuurconnect), Johan W. (Muntpunt), Wendy W. (Antwerpen)

Afwezig: Mallory D.K. (Affligem),

TOEKOMST WERKGROEP INHOUDELIJKE ONTSluitING / SISO-COMMISSIE

WERKGROEP INHOUDELIJKE ONTSluitING

Nu we al enige tijd op deze manier aan het werken zijn, willen we graag de deelnemers even kort bevragen over hun ervaringen m.b.t. deze werkgroep, meer bepaald met betrekking tot:

- Frequentie
- Inhoud
- Communicatie
- Werkvorm
- Locatie

Matthias: De onderwerpen die besproken worden zijn interessant. Er zijn een aantal dingen aangepakt die aangepakt moesten worden. De frequentie is ok.

Fran: Is voor de eerste keer aanwezig op de vergadering, maar heeft op basis van de verslagen ook een positieve indruk.

Stijn: Geen specifieke opmerkingen. De frequentie is ok.

Yasmien: Zou de frequentie zeker niet graag zien toenemen. Wil de vergaderingen liever niet online. Vergaderen in Brussel is ok. Het mag natuurlijk altijd dichterbij huis, maar deze verplaatsing is haalbaar.

Catherine: Geeft uitdrukking aan het gevoel dat we nog wat in de startblokken zitten en dat dat intussen al erg lang is. Heeft ook het gevoel dat de communicatie niet erg vlot loopt. Heeft ook wel wat het gevoel dat het in zijn geheel (ook de online invoeroverlegmomenten) niet zo vlot loopt allemaal.

Kevin: Geeft aan dat er een onevenwicht is in onderwerpen die op de vergadering besproken worden. Het gaat maar zeer beperkt over fictie en veel meer over non-fictie. Ook is er een overwicht aan vergadertopics omtrent ZIZO.

Els: Houdt niet van deze manier van werken. Geeft aan dat ze in haar dagelijkse taken alleen bezig is met non-fictie. Voor haar vraagt deze manier van werken een grote input van tijd om mee te zijn met bepaalde onderwerpen en werd er door de werkgroep in verhouding weinig resultaat gerealiseerd. Geeft aan dat de agenda eerder vaag is, dat het niet erg duidelijk is waarover een vergadering zal gaan, en de deelnemers zich dan ook niet goed kunnen voorbereiden. Er staan weinig concrete punten op de agenda. Zou liever aparte vergaderingen hebben voor non-fictie / fictie / jeugd apart, waarbij dan mensen aanwezig zijn die expertise hebben in die specifieke materie, zoals het vroeger gebeurde. Er werd vergaderd over specifieke, zeer concrete knelpunten, die uit de praktijk kwamen, met gespecialiseerde mensen die goed voorbereid waren en efficiënt konden werken naar een beoogd resultaat.

-> *Opmerking CC: voor grote bibliotheken is dit eenvoudiger, wegens meer personeelsuren en meer specialisatie per domein. Voor kleinere bibliotheken zit catalografie vaak bij dezelfde persoon, die dan drie ipv. één vergadering zou moeten bijwonen. Aangezien het de bedoeling is dat meer kleinere bibliotheken in het nieuwe invoersysteem zullen helpen bij catalografische taken, lijkt de terugkeer naar de drie werkgroepen niet opportuun. Een flexibele samenstelling van de werkgroep, met wisselende leden, kan mogelijk een alternatief zijn?*

Evi: Sluit zich aan bij Els. De frequentie en locatie zijn ok.

Dirk: Geeft aan: we zijn aanwezig met 2 omdat het over 2 verschillende materies gaat, zou ook liever 2 aparte vergaderingen zien die tot helderdere resultaten leiden

Sandra: Is tevreden over zowel de inhoud van de vergaderingen als de frequentie. Bekijkt de agenda op voorhand online. Zij is zelf vooral bezig met ZIZO, maar in een kleinere bibliotheek. Vindt het ook wel interessant om de andere vergadertopics mee te volgen. Over SISO kan ze weinig bijdragen omdat ze niet met SISO werken. De vergaderlocatie is ok.

Daphné: Is de eerste maal aanwezig, normaal volgt Juul de vergaderingen op voor Leuven. Ze weet dat Juul ook niet het idee van één werkgroep over verschillende materies niet zo genegen is. De vergaderlocatie is ok.

Martine: De locatie is zeker ok (= haar werkplek) maar de Krook zou voor haar ook ok zijn. Over de inhoud geeft ze aan dat het langs de ene kant een voordeel is om ruimer op de hoogte te zijn van alles wat met inhoudelijke ontsluiting te maken heeft, maar het heeft ook nadelen. Er zijn minder concrete resultaten. Heeft ook liever aparte vergaderingen voor fictie en non-fictie. Nu ging het heel vaak over ZIZO.

Karen: Vindt de frequentie en de locatie ok. Vindt het ook interessant om alles te volgen, maar is het er ook wel mee eens dat het nu soms moeilijk is om tot beslissingen te komen doordat verschillende materies in één vergadering bijeen gevoegd zijn en de deelnemers minder gespecialiseerd zijn in één materie.

SISO-COMMISSIE

13 december 2024 is de volgende SISO-commissie gepland.

Is het een optie om de Vlaamse SISO-commissie in deze werkgroep in te kapselen?

Dat zou enkele voordelen kunnen hebben:

- Niet in Vlac invoerende bibs meer inspraak geven
- Mee zijn met veranderingen van het 'andere' systeem
- Doordat deze werkgroep vaker samenkomt zouden sneller beslissingen kunnen genomen worden (de laatste Vlaamse SISO-commissie dateert nu door een samenloop van omstandigheden van 2022)
- Eventueel zou er ook online kunnen vergaderd of mee gevolgd worden
- Wel mogelijkheid tot flexibele samenstelling, zodat je juiste persoon aanwezig kan zijn

Els, Martine en Catherine geven aan geen voorstander te zijn om de vergadering van de Vlaamse SISO-commissie samen te voegen met deze werkgroep. Els benadrukt dat ze het geen goed idee vindt om mensen die nooit met SISO werken en er niet mee vertrouwd zijn, mee te laten praten en beslissen over SISO. De huidige manier van werken, in een aparte vergadering omtrent de Vlaamse SISO, werkte prima.

De andere deelnemers gebruiken geen SISO in hun bibliotheek en/of onthouden zich van commentaar.

Er komt een nieuw invoersysteem ter vervanging van Aleph. Cultuurconnect is volop bezig met de voorbereiding daarvan. Het is de bedoeling dat met de invoering van het nieuwe systeem catalografie uit Wise gehaald wordt en er op een coöperatieve manier zal kunnen ingevoerd worden in het nieuwe systeem. Het Cat-AI-project heeft een nauwe connectie met de overstap naar het nieuwe invoersysteem.

Er werd een proefproject opgezet.

DOEL

- Objectievere en consistentere titelbeschrijvingen
- Sneller werken
- Efficiënter werken

Opzet:

- Verschillende tools testen
- Per metadatatype (SISO/ ZIZO/ trefwoorden / genres) minstens één experiment

UITVOERING

PISTE 1 AI

- Verschillende modellen: Annif (OS), RobBERT (OS), GPT
- Verschillende velden: ZIZO K, ZIZO V, onderwerpen, genres

-> Gebruikte data: aanschafinformatie, samenvattingen, flapteksten, titel, auteur... (alles uit de verrijkte API)

PISTE 2 EENVOUDIG ALGORITME

- Statistisch algoritme ('autofill')
- Eén veld: SISO

-> gebruikte data: auteur, uitgeverij, NUR, metadata in Open Vlacc

PISTE 3 SAMENWERKING MET COMMERCIELE PARTNER(S)

- Afname metadata NBD/Bookarang
- Eén veld: SISO

-> gebruikte data: fulltext (door Bookarang)

RESULTATEN

AI-MODELLEN

- KleuterZIZO: te weinig trainingsdata
- Volwassenen ZIZO en genres: te lage score ((op 5) om een goed resultaat te bekomen (waarbij GPT opvallend hoger scoort dan de Annif-modellen)

-> te lage scores voor automatische etiketten

-> twijfels over winst (tijd, consistentie...)

-> bedenkingen over duurzaamheid

-> bedenkingen over transparantie van GPT

Er werd ook nog een experiment gedaan omtrent de onderwerpen, maar dit leverde nogal wat issues op (beladen termen, synoniemen, taalniveau, transparantie + onduidelijkheid over onderwerpen in het nieuw invoersysteem)

EENVOUDIG ALGORITME

Voor SISO redelijke resultaten. Het kan een handige tool zijn om al enkele mogelijke opties voorgesteld te krijgen bij het invoeren. Biedt mogelijkheden om SISO-voorspellingen in het nieuwe systeem op te nemen. Is dus zeker iets wat we in het achterhoofd houden.

Heeft een aantal voordelen:

- > Geen problemen met auteursrechten van de inputdata
- > transparant
- > geen arbeidsintensieve hertrainingen nodig
- > input eenvoudig te automatiseren
- > alert zijn voor 'verarming'!

SAMENWERKING NBD/BOOKARANG: SISO

Minder interessant

- > 35,4% heeft geen resultaat
- > onduidelijkheid over prijs
- > onevenwichtige samenwerking
- > weinig transparantie

Als enige voordeel:

- > 'kant en klaar' spaart veel tijd uit

CONCLUSIES EN VOORUITBLIK

CONCLUSIES

- Met de AI-modellen zijn er interessante resultaten, maar de tijdswinst is eerder beperkt op dit moment: niet opschalen op dit moment
- Voorkeur voor statistisch algoritme omwille van hierboven vernoemde voordelen.

Maar:

Er spelen ook een aantal externe factoren:

- > Het heeft geen zin om dit verder op te schalen in ons huidige invoersysteem en het nieuwe invoersysteem is er nog niet. Er is dus nu geen invoersysteem waarmee de voorspellingsmodule verbonden kan worden
- > Gezien de geringe tijdswinst lijkt het op dit moment beter om het voorziene budget te besteden aan het nieuwe invoersysteem zelf.

VOORUITBLIK

- Er wordt in de eerste helft van 2025 al een definitiedocument voor opschaling algoritme opgesteld
- De leden van het projectteam worden intern al gezocht

Maar:

We wachten af met indiening tot het duidelijk is of het budget nodig is voor het nieuwe invoersysteem.

ZIZO-RUBRIEKEN LANDEN

Naar aanleiding van een vraag op de vorige vergadering hieromtrent werd de landenrubriek bekeken door de werkgroepsleden.

ALGEMEEN

- Vanaf dat er in Open Vlacc een 40-tal titels zijn over een bepaalde stad of regio, is het de moeite om een nieuwe rugrubriek te voorzien.
- Hoofdsteden: **als** er voldoende titels over zijn
- Bij sommige landen zijn er al veel steden / regio's en zijn er over bepaalde steden ook extra veel reisgidsen omdat het populaire bestemmingen zijn voor vakanties of citytrips. In dat geval kan er dan ook een rugrubriek voor voorzien worden.

Toe te voegen rubrieken die door de werkgroepsleden aangebracht werden (in alfabetische volgorde) waarbij een rugrubriek wenselijk zou zijn.

Land	Toe te voegen (hoofd)stad of regio
Duitsland	Hamburg München
Finland	Helsinki
Frankrijk	Rijsel (Lille)
Indonesië	Bali
Japan	Tokio
Polen	Krakau
Portugal	Porto
Spanje	Valencia
Zweden	Stockholm

Zouden volgens dezelfde redenering ook in aanmerking kunnen komen voor het toevoegen van een rugrubriek:

Land	Toe te voegen (hoofd)stad of regio
Marokko	Marrakech (66 records)
Noorwegen	Oslo (nu een 20-tal, maar veelal recent, zit in de lift)
Thailand	Bangkok (33 records)

Verenigde Staten	New England (46 records)
Zuid-Afrika	Kaapstad (36 records)

CANARISCHE EILANDEN

Behouden als aparte rubriek.

GROOT-BRITTANNIË

In de praktijk komen reisgidsen over Noord-Ierland vaak vanzelf bij de rubriek Ierland terecht omdat ze over beide gaan. Deze reisgidsen worden dan veelal uitgegeven met als titel Ierland en Noord-Ierland en komen op die manier in de rubriek Ierland terecht.

Aanpassingen zouden het 'juister' kunnen maken, maar zijn op dit moment geen prioriteit. We passen het niet aan.

VOORSTELLEN ZIZO-RUBRIEKEN

KLIMAATVERANDERINGEN

Is het zinvol om titels over klimaatveranderingen weg te halen uit de rubriek Milieuproblemen?

We zouden een nieuwe rubriek Klimaatveranderingen kunnen creëren naast de rubriek Milieuproblemen, waarin deze titels apart zouden kunnen geplaatst worden.

Zal op de volgende vergadering verder besproken worden.

SANTIAGO DE COMPOSTELA

De titels over Santiago de Compostela staan nu verspreid over verschillende landen, omdat de route ook door verschillende landen gaat.

In SISO: staat bij het land waar het deel van de route zich bevindt.

Waar mensen het gaan zoeken, hangt wat af van het 'type' wandelaar: mensen die een stukje van de route willen wandelen tijdens hun vakantie of mensen die (grote) delen van de route willen wandelen omwille van het feit dat het (deel van) die route is.

Vanuit de werkgroep wordt er geen behoefte ervaren om de huidige werkwijze aan te passen. De huidige werkwijze blijft dus behouden.

We voegen 'Camino' toe als verwijzing bij het trefwoord Santiago de Compostela ; wandelroutes. Dat zou zeker een zoekterm kunnen zijn bij de geïnteresseerden.

SCHOOLBIBLIOTHEKEN EN DE VRAAG NAAR GENRE-ETIKETTEN

Vraag vanuit scholen om de standaard genre-etiketten te mogen gebruiken.

In hoe de regeling nu is, mogen de standaard genre-etiketten, omwille van auteursrechten op de afbeeldingen, niet gebruikt worden door de schoolbibliotheken. Cultuurconnect heeft geen rechten op deze afbeeldingen en strikte afspraken omtrent het gebruik ervan: deze mogen enkel gebruikt worden door openbare bibliotheken.

Voor bibliotheken die boekcollecties uitlenen aan scholen is er geen probleem, omdat de collecties deel uitmaken van de collectie van de bibliotheek, maar scholen mogen deze genre-etiketten niet gebruiken voor hun eigen collecties. Thaïs bekijkt of via het project rond Aanbod voor Onderwijs van Cultuurconnect de gebruiksrechten uitgebreid zouden kunnen worden.

VARIA

VRAAG BIB GENT

Evaluatie werkgroep Inhoudelijke ontsluiting: zal er nog een schriftelijke evaluatie volgen van deze werkgroep? Thaïs voorziet een feedbackformulier zodat de huidige manier van werken kan geëvalueerd worden.

To do

- Allen: bekijken of een ZIZO-rugrubriek Klimaatverandering naast de rugrubriek Milieuproblemen een verbetering zou zijn.
- Cultuurconnect:
 - Uitzoeken regeling omtrent gebruik genre-etiketten door schoolbibliotheken.
 - Formulier voorzien voor schriftelijke evaluatie van de huidige werkwijze.